

SÜG-Press

---

18. november 2014 - Mida Juku ei õpi, seda Juhan ei tea - Number 437

KOLMAPÄEVAST LAUPÄEVANI

K 19.11

14.00 Juhtkonna koosolek

15.00 Tehnikanõukogu koosolek

16.00 Nõukoja koosolek

Kooli aritmeetikavõistluse eelvoorud, matemaatikatundides

N 20.11

15.00 TÜ tutvustamine 12. klassidele

16.00 Suur Jäljendusvaadend

R 21.11

Üleriigiline B. Alveri konkurss Tähetund Jõgeval

L 22.11

09.00-14.00 Maakonna noorte malevõistlus

Üleriigiline B. Alveri konkurss Tähetund Jõgeval

Füüsika lahtine võistlus

P 23.11

Vabariiklik gümnasistide väitlus I etapp 22.-23.11 Tartus

E 24.11

10.45 Klassivanemate koosolekud

14.00 Direktsiooni koosolek

T 25.11

09.30 Alklassidel on külas Rakevere Politseimuseum

16.00 Õpilasesinduse koosolek

K 26.11

8.10 TÜ Väikevanker – Teadusteater

15.30 Ainekomisjonide esimeeste koosolek

MK algklasside elektrooniline viktoriin (Täheke, Hea Laps) II voor

N 27.11

MK Noorte Osaluskohvik 2014

MK algklasside elektrooniline

viktoriin (Täheke, Hea Laps) II voor

R 28.11

Saaremaa Miniteaduspäevad

23. kabaree viimane etendus

MK algklasside elektrooniline viktoriin (Täheke, Hea Laps) II voor

L 29.11

Saaremaa Miniteaduspäevad

PEDAGOGILISED KÕNELUSED

K 19.11 Anne Teigamägi. Ravimtaimed 9

N 20.11 Direktsiooni info

R 21.11 Diana Õun, Anni Väli. Toidumessist

E 24.11 Viljar Aro

T 25.11 Arne Loorpuu. Teadusteatri festivalist

K 26.11 Anne Teigamägi. Ravimtaimed 10

N 27.11 Direktsiooni info

R 28.11 Marina Mäetalu. Loodusõpetus 1. ja 2. kooliastmes

DIREKTSIOONI KIITUS

Arne Loorpuu – õpilaste eduka juhendamise eest koolide teadusteatri esinemiseks.

Aime Metsmaa – õpilaste tubli juhendamise eest rahvastepalli võistlusteks.

KELLEKS TAHAN SAADA?

Tuleviku Kompassi päevil on üsna mõistlik mõelda elukutsevalikule. Kui tugineda Postimehes viimase kahe aasta jooksul avaldatule, saame vähemasti läänemaailma iidolriigi USA kohta mitmeid edetabeleid:

Nii selgub Harris Polli uuringust, mida vahendas Business Insider, et **10 kõige mainekamat ametit USA-s on:**

1. Arst
2. Sõjaväelane
3. Tuletõrjuja
4. Teadlane
5. Õde
6. Insener
7. Politseinik
8. Vaimulik
9. Arhitekt
10. Õpetaja

Karjääri finantsmaailmas, meditsiini- või meediaalal peetakse sageli väga glamuurseks. CareerCast reastas maailma kõige enam ülehinnatud ametid ehk tööd, mida peetakse ihaldusväärseks, kuid kus sageli töö sisu pole üldse see, mis väljapoole paistab või millel töötamisel tuleb esmalt aastaid õppida (andmed põhinevad USA näitajatel):

1. Reklaamimüügijuht. Aastapalk 66 913 dollarit, töökohtade juurdekasvu prognoos 14 %
2. Kirurg. Aastapalk algab 166 400 dollarist, ala kasvupotentsiaal 24 %
3. Börsimaakler. Aastapalk keskmiselt 72 969 dollarit, töökohtade juurdekasvu prognoos 15 %
4. Avalike suhete juht. Aastapalk keskmiselt 95 459 dollarit, töökohtade juurdekasvu prognoos 21 %
5. Ärijuht. Aastapalk keskmiselt 168 140 dollarit, töökohtade juurdekasvu prognoos 5 %
6. Ürituste korraldaja. Aastapalk keskmiselt 45 810 dollarit, töökohtade juurdekasvu prognoos 44 %
7. Arhitekt. Aastapalk keskmiselt 73 090 dollarit, töökohtade juurdekasv 24 %
8. Piloot. Aastapalk keskmiselt 114 200 dollarit, töökohtade juurdekasv 11 %.
9. Advokaat. Aastapalk keskmiselt 113 530 dollarit, töökohtade juurdekasv 10 %.
10. Programmeerija. Aastapalk keskmiselt 74 280 dollarit, töökohtade juurdekasv 12 %.

Samamoodi reastati maailma kõige alahinnatumad ametid ehk et tööd, mida ei peeta justkui miskikski, kuigi tegelikult on tegemist lugupeetud ja heade elukutsetega, kus potentsiaali lisanduvate töökohtade näol on palju (andmed põhinevad USA näitajatel):

1. süsteemianalüütik – aastapalk 79 680 dollarit, töökohtade juurdekasv 22 %
2. loomaarst – aastapalk 84 460 dollarit, töökohtade juurdekasv 36 %
3. bioloog – aastapalk 72 700 dollarit, töökohtade juurdekasv 31 %
4. turuanalüütik – aastapalk 60 300, töökohti lisandub 41 %
5. raamatupidaja – aastapalk 63 550 dollarit, töökohtade juurdekasv 16 %
6. erakorralise meditsiini tehnik – aastapalk 31 020 dollarit, töökohtade juurdekasv 31 %
7. õigusala assistent – aastapalk 46 990 dollarit, töökohtade juurdekasv 18 %
8. ehitusinsener – aastapalk 79 340 dollarit, töökohti lisandub 19 %
9. koolidirektor – aastapalk 87 760 dollarit, töökohti lisandub 10 %
10. torumees – aastapalk 49 140 dollarit, töökohti lisandub 26 %

Karjääriekspert Dawn Rosenberg McKay kirjutab ametitest, mis on inimeste hulgas eriti vihatud: Hambaarst. Hirm hambaarstide ees istutatakse meisse juba lapseas. Kes poleks kuulnud hirmutamist, et kui sööd liiga palju kommi, tulevad hambaaugud ja siis peab hambaarsti juurde minema.

Börsimaakler. Nende tööst teame me enamasti filmide kaudu ja filmid on ikka seotud pettuste ja mahhinatsioonidega.

Koolidirektor. Direktori kabinetti saatmine oli kooliajal hirmsaim karistus üldse. Võimalik, et just sellest ajast on pärit ebameeldiv tunne nende vastu.

Kasutatud autode müüja. Räägib palju, kiidab oma kaupa taevani ning müüb sulle lõpuks mingi romu, mida sa tegelikult üldse ei tahtnud. Vähemalt filmides on automüüja kuvand just selline.

Advokaat. Silma all sõbralik, kuid tagaselja alati valmis «nuga selga lööma». Tegelikult aga tegutsevat nad õigusruumis alati oma kliendi poolt.

Maksuametnik. Makse ei taha keegi heameelega maksta ja küllap me sellepärast neid ametimehi eriti ei armastagi.

Uudisteankur. Reporterid teevad kogu töö ja toovad uudised «koju», kuid uudisteankur istub lihtsalt soojas ja valges stuudios, loeb naeratades uudiseid ette ja võtab kogu au endale.

Haiglaõde.

Poliitik.

Järgmised edetabelid kehtivad taas USA kohta ja selle aluseks on võetud palgad, väljavaade, töökeskkond ja stress.

10 paremat elukutset on:

riskianalüütik

biomeedik

programmeerija

audioloog

finantsnõustaja

hambatehnik

terapeut

optometrist

füsioterapeut

arvutisüsteemide analüütik

10 halvimat elukutset on:

ajalehereporter
metsalangetaja
karjäärisõjaväelane
näitleja
naftapuurija
farmitöoline
möötenäidukite vaataja
postiljon
katusepanija
stjuardess

Forbes on reastanud 15 eriala, mida õppides terendab ees kõige suurem palgatõus ja parimad karjäärivõimalused. Tegemist on eranditult reaallaladega. Järjestuses on arvestatud mediaanpalka erialal tööd alustades, mediaanpalka karjääri keskel, prognoositavat töötasu kasvu karjääri kestel ning prognoositud töökohtade arvu suurenemist. Numbrid põhinevad taas USA andmetel. Loetelus on ära toodud aasta mediaanpalk dollarites karjääri alguses, karjääri keskel ja protsentuaalne palgatõus karjääri jooksul:

1. Biomeditsiini insener. 53 800, 97 800, 82.
2. Biokeemia. 41 700, 84 700, 103.
3. Arvutiteadused. 56 600, 97 900, 73.
4. Tarkvara insener. 54 900, 87800, 60.
5. Keskkonnainsener. 51 700, 88 600, 71.
6. Tsviilehituse insener. 53 100, 90 200, 70.
7. Geoloogia. 45 300, 83 300, 84.
8. Juhtimisinfosüsteemid. 51 000, 88 200, 73.
9. Naftainsener. 97 900, 155 000, 58.
10. Rakenduslik matemaatika. 52 600, 98 600, 88.
11. Matemaatika. 47 000, 89 900, 91.
12. Ehitusjuhtimine. 50 200, 85 200, 70.
13. Rahandus. 46 500, 87 300, 88.
14. Füüsika. 49 800, 101 000, 103.
15. Statistika. 49 000, 93 800, 91.

Mida siis valida? Kõigepealt peaks mõtlema kolme olulise teguri üle:

- minu tegelikud võimed;
- minu suurimad huvid;
- minu tahtelised omadused.

Ja siis peaks guugeldama või küsima nõu uurimaks, et mida just peaks näiteks gümnaasiumis või ülikoolis eelkõige õppima, et oma soovitavas elukutses parimate hulgas olla...

Oma tulevikutee otsinguis edu soovides

Viljar Aro, koolijuht

PS. Mina muidugi soovitan eelkõige matemaatikat – see on aluseks peaaegu kõiges, psühholoogiat – õpib nii ennast tundma kui teisi paremini mõistma ja

muusikat – teeb rinna rõõmsaks.

KOOLIDE TEADUSTEATRITEST FESTIVAL

Teadusteatri kaheteistkümnendikest liikmed Magnus Kaldjärv ja Andres Rüütel lugesid saabunud kutset osaleda Eesti koolide I teadusteatrifestivalil veidi mõtlike nägudega. Samal ajal on kabaree-etendus (mille pärast ei saanud kaasa lüüa Reedik Söber); juhendajal ootab asendamist 8 koolitundi, autot ega lube juhendajal pole, liinibussiga teadusteatrit tegema ei sõida; vahendeid napib, harjutamiseks aega samuti, ettekujutus teadusteatrifestivalist olematu. „Raskused on suured, lootus edukaks esinemiseks õhkõrn. Mida me veel ootame, sõidame!“ Huvitava kombel hakkasid telefonid helisema kohe, kui olime ennast ära registreerinud. Meie plaanide vastu tundis huvi kohalik meedia. Seega sattusime ajaleheveergudele juba enne, kui olime Saaremaalt välja sõitnud.

Start oli reede hommikul kell kuus. Auto sõiduks muretses Andres Rüütel ja ise ta ka juhtis kogu selle pika tee. Mustad prillid, kuusnurkne müts, nahksed kindad ja lehviv valge sall sobisid talle väga hästi (kunstiline liialdus). Kuna Andrese sõit oli ülimalt sujuv, siis uinusin magusasti ja ärkasin alles Viljandis. Magnuse ja Andrese jutu teel toimunud sündmuste kohta liigitasin ma koheselt ulmeks.

Festival toimus Viljandi (riigi)gümnaasiumis. Vastuvõtt oli soe, osales seitse teadusteatrit üle Eesti. Kõigil oli 15 minutit aega etenduseks. Tuli välja, et meil oli ainukesena füüsika suunitlusega etendus, teistel kõigil keemia. Ka juhendajad ning festivali korraldaja oli keemik, samuti paistis keemik olevat tema viiendas klassis käiv tütar. Žürii andis kohe tagasisidet ja üldjuhul oli see positiivne.

Järgmisel päeval toimusid töötoad, kus räägiti näitlemisest ja lavaefektidest. Järgnes loosimine gruppidesse ning grupid etendasid kümne minuti jooksul võimalikult palju katseid etteantud ainetega. Füüsikalised efektid läksid samuti arvesse. Lõpetamisel said kõik kiita ja tänukirja millegi eest. Meie saime tunnustuse kui „Kõige füüsikumad füüsikud“.

Korraldajad lubasid järgmisel aastal umbes samal ajal korraldada II koolide teadusteatrifestivali. Magnus, Andres ja Reedik lõpetavad kooli (loodetavasti), kui mõnel füüsika- või keemiahuvilisel õpilasel seda kirjatükki lugedes tekkis soov samuti kuulsust ja tunnustust võita, siis võtke minuga ühendust.

Teadusteatri juhendaja Arne Loorpuu

RAHVASTEPALL

5. novembril 2014 toimusid Orissaare spordihoones Saare maakonna 4.-5. klassi Dumle rahvastepallivõistlused poistele ja tüdrukutele. Kohale tulnud 7 tüdrukute võistkonda mängisid kõik omavahel läbi. Poiste 9 võistkonna vahel loositi 2 alagrupi. SÜG-i tüdrukute mängud olid üsna võrdsed teiste koolidega, kuid õnne oli veidi vähem. Saavutati 5. koht. Poistel läks paremini. Nad võitsid oma alagrupi ja pääsesid edasi finaali, kus esimeses kohtumises Kuressaare Gümnaasiumi poistega õnnestus võita kindlalt.

Finaalmängus Kuressaare Vanalinna kooliga aga kaotasime ja saavutasime kokkuvõttes II koha.

SÜG-i poiste võistkonnas mängisid Martin Vesberg (kapten), Gregor Ruttu, Mihkel Keso, Kert Tartes, Raul Tahk, Karl Sander Pirn, Hendrik Vijand, Ats Reimann.

Poisid pääsesid edasi vabariiklikule EKSL DUMLE piirkonnavõistlustele 14. novembril Kuressaare Spordikeskuses. Sinna olid kohale tulnud 10 erineva kooli poiste võistkonnad. Saavutasime 7.-8. koha vabariigis.

Õnnitleme SÜG-i poisse tubli võistlemise eest!

Aime Metsmaa

OMALOOMINGU LEIUNURK

Kolm küülikut ("Kalevipoja" kuningaks saamise ainetel)

Kord elasid ühes väikses talus kolm küülikut. Esimese nimi oli Hüppaja. Ta oli kahest teisest küülikust kõige suurem ning ka vanem. Teise küüliku nimi oli Matsutaja. Tema oli küülikutest kõige ahnem ning vanuselt teine. Kolmandaks oli Välejalg, kes oli kõige arglikum ja ka kõige noorem.

Küülikute peremees oli alati nende vastu väga lahke ja hoolitsev ning andis pikk-kõrvadele söögiks alati palju kapsast ja porgandit. Kätte aga olid jõudnud ajad, kus peremehel ei olnud enam piisavalt raha, et kolme küülikut toita. Tal jätkus raha ainult ühe küüliku söögi jaoks, seega ei jäänud tal muud üle, kui kaks küülikut maha müüa.

Küülikud aimasid, et midagi on valesti, sest eelmise päeva söök ei olnud enam nii suurejooneline kui tavaliselt. Keegi küülikutest ei tahtnud, et neid maha müüakse, kuid ometi pidid kaks neist talust lahkuma.

Nii nad hakkasidki arutama, kes jääb siia ning kellel tuleb minna. Hüppaja pakkus välja, et see, kes hüppab kõige kaugemale, jääb tallu ning ülejäänud müüakse maha. Sellega ei olnud teised küülikud loomulikult nõus, sest eks me kõik aimame, kellel oleks sellisel juhul teiste suhtes suur eelis olnud. Matsutaja pakkus välja, et see, kes kõige kiiremini ühe terve porgandi ära sööb, saab rahulikult talus edasi elada. Ka see idee ei olnud teistele meeltemööda. Lõpuks pakkus Välejalg, et küülik, kes sööb ära ühe porgandi, jookseb suure tammeni ning tagasi ning hüppab tagasi jõudes rõõmust õhku, saab oma kalli peremehe juurde elama jääda. Selle ideega olid kõik kolm päri.

Esimesena läks võistlustulle Hüppaja. Ta söi kiiresti porgandi ära, hüppas pikkade hüpetega tammeni ja tagasi jõudes hüppas rõõmsalt õhku ning jäi uhke näoga teistele otsa vaatama, arvates, et ta oli võitnud. Hetk hiljem tegi Välejalg talle selgeks, et ülesandeks oli tammeni joosta, mitte hüpata ning Hüppajal ei jäänud muud üle, kui talust lahkuda.

Teisena läks ülesannet sooritama Matsutaja. Ta kugistas ülikiirelt porgandi alla ning hakkas tamme poole jooksmas. Tagasiteel hakkas Matsutajal väga paha. Finišisse jõudes kukkus ta krimpsus näoga maha ning oigas kõhuvalust.

Viimaseks võistlejaks oli Välejalg. Ta söi rahulikult oma porgandi ära, sörkis tammeni ja tagasi ning hüppas puuri juurde jõudes rõõmust õhku.

Sellega oli asi otsustatud. Hüppaja ja Matsutaja viidi kohe järgmise päeva hommikul linna, kus peremees nad turul maha müüs. Välejalg pikutas aga oma armsas puuris edasi ning näksis porgandit.

Jutta Loviisa Juht, 8.B

